

Dawid Lahutta

Politechnika Lubelska
Wydział Zarządzania
Katedra Finansów i Rachunkowości
d.lahutta@pollub.pl

ZAPOTRZEBOWANIE NA INFORMACJĘ FINANSOWĄ I JEJ ROLA W ZARZĄDZANIU MIKRO I MAŁYM PRZEDSIĘBIORSTWEM

Streszczenie: W artykule poruszono tematykę zapotrzebowania na informację finansową w mikro i małym przedsiębiorstwie. Celem artykułu jest ukazanie problemu z dostępem do informacji finansowej w działalności gospodarczej, w której nie prowadzi się ewidencji księgowo-finansowej odpowiadającej takiej, jaka wymagana jest od spółek prawa handlowego. W artykule wymienione zostały bariery w pozyskiwaniu informacji finansowej w mikro i małych przedsiębiorstwach. Część badawcza oparta została o próbę uzyskania informacji finansowej z podatkowej księgi przychodów i rozchodów oraz rozliczeń bezgotówkowych usługowej działalności z rynku usług prawnych. Artykuł zakończony jest wnioskami oraz wyznaczeniem dalszego kierunku badań w obszarze kontroli informacji finansowej w przedsiębiorstwach mikro i małych.

Słowa kluczowe: informacja finansowa, mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa, jednoosobowa działalność gospodarcza.

JEL Classification: M21, M41, P12.

Wprowadzenie

Zabezpieczenie zapotrzebowania na informację finansową jest ważnym zadaniem w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Jednakże nie tylko duże spółki potrzebują mieć zapewniony dostęp do rzetelnej informacji. Dokładnie takie samo zapotrzebowanie pojawia się w mikro i małych przedsiębiorstwach, jednakże przyjmując nieco inny wydźwięk. Cel artykułu stanowi ukazanie problemu z dostępem do informacji finansowej w działalności gospodarczej, w której nie jest prowadzona ewidencja księgowo-finansowa odpowiadająca takiej, jaką

wymaga się od spółek prawa handlowego. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na niewielką skalę zwykle nie stosują systemów zarządczych opartych na danych finansowych. Tendencją jest wprowadzenie pełnej ewidencji księgowej nie w momencie, w którym pomogłaby w prowadzeniu działalności gospodarczej, a dopiero gdy pojawi się nakaz ustawowy.

Realizacja założonego w artykule celu możliwa będzie poprzez podjętą próbę wyodrębnienia informacji finansowej dotyczącej płynności i rentowności na przestrzeni roku jednoosobowej działalności gospodarczej, w której prowadzona jest uproszczona forma ewidencji księgowej – podatkowa księga przychodów i rozchodów. Ustalenie poziomu rentowności przedsiębiorstwa jednoosobowego nie jest problematyczne, jeżeli rozliczenia podatkowe oparte są na podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Większym problemem jest ustalenie poziomu płynności w rozumieniu zdolności podmiotu do wywiązywania się w terminie najbardziej wymagalnych zobowiązań [Janik, Paździor, 2011, s. 29; Jachna, 2016, s. 38]. Praktyka gospodarcza jednoznacznie wskazuje, że przedsiębiorstwa upadają nie ze względu na niską rentowność, a z powodu niezachowania odpowiedniej płynności finansowej [Konat-Staniek, Piątek, 2016, s. 170-171]. Należy jednakże podkreślić, iż do upadku przedsiębiorstw doprowadza utrata płynności wywołana nierentownymi decyzjami zarządczymi.

Osoba prowadząca działalność gospodarczą nie musi mieć kompleksowej wiedzy o rachunkowości i finansach. W związku z tym w osi zainteresowania przedsiębiorcy jest przede wszystkim stan środków pieniężnych, które są w dyspozycji, nie zaś czyste kategorie księgowe, których charakter jest memoriałowy [Kluzek, 2014, s. 269].

1. Rola informacji finansowej w działalności gospodarczej

Informacja finansowa w działalności gospodarczej pochodzi przede wszystkim z systemu rachunkowości finansowej i zarządczej. W większości twierdzenie to jest prawdziwe dla spółek prawa handlowego, zwłaszcza średnich i dużych, które bez właściwie funkcjonujących pionów rachunkowości finansowej i zarządczej nie przetrwałyby na rynku, zarówno w aspekcie ekonomicznym, jak i prawnym [Nowak, 2013, s. 499-501].

Podmioty mikro i małe również mogą agregować informację finansową, jednakże wykorzystywanie jej na potrzeby zarządzania przedsiębiorstwem ma charakter instynktowny, niepoparty analizą. W związku z tym pojawia się pewien szum informacyjny, gdyż zarządzanie płynnością i rentownością przedsię-

biorstwa odbywa się koncepcyjnie, w oparciu o szczątkowe i niepełne informacje, którymi dysponuje właściciel przedsiębiorstwa. Zarządzanie przedsiębiorstwem odbywa się wtedy przez chaos, co jest koncepcją znaną od wielu lat w teorii nauk o zarządzaniu, jednakże niejednokrotnie krytykowaną [Murphy, 1996, s. 95-113; Urbanowska-Sojkin, 2014, s. 153-178].

W pewnym stopniu uwarunkowania legislacyjne sprawiają, że podmioty małe i mikro ograniczają wszelkie działania, które nie są narzucone literą prawa. Spółki prawa handlowego (rejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym¹) zobowiązane są prowadzić pełną ewidencję księgową, podczas gdy podmioty rejestrowane w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej² wybrać mogą jedną z form uproszczonej ewidencji księgowej, automatycznie rezygnując z informacji, którą uzyskać można z rozbudowanego systemu księgowego. Podmioty tego typu traktowane są na początku w kategoriach małego podatnika, co nie nakłada na nie obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych i pełnej ewidencji księgowej [Jarczok-Guzy, 2016, s. 110].

Pełna księgowość dostarcza odpowiednich informacji niezbędnych do stworzenia sprawozdania finansowego, które jednocześnie wykorzystywane mogą być do sporządzania analiz pozwalających właściwie zarządzać przedsiębiorstwem [Walczak, red., 2008, s. 7-12]. System ten dostarcza zatem odpowiednich informacji, które wykorzystywane są do celów zarządczych. O ile nie występuje obowiązek gromadzenia wielu informacji finansowych w mikro i małych przedsiębiorstwach, to przedsiębiorstwa wiele mogą zyskać na odpowiednim analizie informacji finansowych, które do nich napływają. Proces analizy wymaga jednakże wcześniej odpowiedniej agregacji danych i to właśnie na tym etapie dostrzec można luki informacyjne, które nie są zapełniane przez mikro i małe przedsiębiorstwa.

Informacja finansowa spełnia przede wszystkim rolę poznawczą i stanowi podstawę do podejmowania właściwych decyzji. Niesięganie po dane dotyczące tak istotnych elementów funkcjonowania przedsiębiorstwa, jak kondycja finansowa czy rentowność, w krótkim okresie (operacyjnie) mogą nie być odczuwalne przez mikro i małe przedsiębiorstwa, jednakże skutki zaniedbywania tych kwestii zdecydowanie pojawiają się w długim okresie (strategicznie). Wiele przedsiębiorstw mikro i małych zwiększa skalę działalności i w pewnym momencie cyklu życia nie zauważa, że wiele kwestii zaczyna pozostawać poza kontrolą [Wyrwicka, Jaźwińska, 2014, s. 259-270]. Gdy przedsiębiorstwo się

¹ Więcej informacji odnośnie rejestru dostępnych jest pod adresem [www 1].

² Więcej informacji odnośnie rejestru dostępnych jest pod adresem [www 2].

rozrasta, bezpowrotnie traci elastyczność na rzecz odpowiedniego planowania. W tym przypadku nie można lekceważyć wartości informacyjnej, jaka płynie z odpowiednio ewidencjonowanych i kontrolowanych danych dotyczących finansów przedsiębiorstwa.

2. Bariery w dostępie do informacji finansowej w zarządzaniu mikro i małym przedsiębiorstwem

Dostęp do informacji finansowej jest w wielu jednostkach mikro i małych ograniczony. Wyjątkiem są małe spółki prawa handlowego, gdyż mają one ustawowy obowiązek prowadzenia pełnych ksiąg rachunkowych [Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, art. 2 ust. 1 pkt 2; Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, art. 24a ust. 4]. Jednakże praktyka gospodarcza pokazuje, że takie spółki powierzają prowadzenie ksiąg rachunkowych biurom zewnętrznym. Głównym celem takiego rozwiązania jest terminowe ustalenie wysokości zaliczek na podatek dochodowy, a nie dostęp do odpowiednio przygotowanej informacji finansowej na potrzeby zarządcze.

W efekcie mikro i mali przedsiębiorcy często nie posiadają odpowiedniej wiedzy na temat sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Ich wiedza ogranicza się do miesięcznego ustalenia poziomu przychodów i kosztów, a następnie wynikowo zysku lub straty. Jest to jednakże jedynie kwestia rentowności przedsiębiorstwa, ale to nie brak rentowności, a niska płynność doprowadza do upadku przedsiębiorstw. Jeżeli przedsiębiorca działający w skali mikro lub małej zainteresowany jest innymi informacjami finansowymi niż rentowność, to konieczne jest opracowanie własnego systemu ewidencji, który pozwoli uzyskać takie dane. Teoretycznie nie stanowi to problemu, jednak przedsiębiorca nie zawsze może pozwolić sobie na komfort prowadzenia takich analiz. W efekcie zapotrzebowanie na informację finansową nie jest spełnione, co potencjalnie zagraża rozwojowi przedsiębiorstwa w dłuższym horyzoncie czasowym.

Prowadzenie uproszczonej ewidencji księgowej nie nakłada na przedsiębiorców wielu obowiązków ewidencyjnych. Wybór uproszczonej ewidencji jest wygodnym rozwiązaniem z punktu widzenia wielu trudności, z którymi polscy przedsiębiorcy muszą się mierzyć³. Uproszczone formy ewidencji księgowej mają jednak pewną wadę względem pełnej księgowości. Brak konieczności prowadzenia rozbudowanej ewidencji nie motywuje mikro i małych przedsię-

---

³ Badania w tym obszarze przeprowadzone zostały przez CBOS w 2010 roku. Wyniki dostępne są pod adresem [www 3].

biorstw do prowadzenia wewnętrznych rozliczeń i analiz, przez co pojawiają się straty w dostępnej informacji finansowej, która w wielu przypadkach mogłaby okazać się pomocna przy podejmowaniu decyzji zarządczych.

Aspektem, który przede wszystkim interesuje przedsiębiorców w kwestiach finansowych, są podatki. Kolejna bariera związana jest z podejściem opartym na tym aspekcie. W momencie, gdy pojawia się miesięczne zestawienie przychodów i rozchodów, możliwy jest do ustalenia zysk, od którego należy odprowadzić podatek dochodowy, to podstawowe zapotrzebowanie na informację finansową dla wielu przedsiębiorców jest zaspokojone. Zarządzanie przedsiębiorstwem, nawet mikro lub małym, jest procesem złożonym, na który składa się wiele decyzji, nie tylko w kwestiach regulowania zobowiązań podatkowych.

Wśród przedsiębiorców panuje również obawa przed wprowadzaniem ksiąg rachunkowych lub ewidencji, która spełniałaby takie cechy. Opinie przedsiębiorców i biur rachunkowych pokrywają się w tym aspekcie, gdyż księgi rachunkowe wprowadzane są najczęściej tylko w tych podmiotach, które spełniają warunki założone ustawowo. Główne obawy wskazywane przez przedsiębiorców to konieczność transparentności finansowej oraz wyższe koszty związane z obsługą księgową⁴.

W związku z brakiem prowadzonych pełnych ksiąg rachunkowych w większości mikro i małych przedsiębiorstw nie ma możliwości stworzenia odpowiednika sprawozdania finansowego na podstawie danych z uproszczonej ewidencji. Ograniczony jest przez to dostęp do elementarnej informacji finansowej, opierając się jedynie na stosowanych powszechnie rozwiązaniach ewidencyjnych.

3. Rachunek zysków i strat oraz przepływy pieniężne w jednoosobowej działalności gospodarczej

Informacja finansowa w podmiotach, które prowadzą rozbudowaną ewidencję księgową, ostatecznie przyjmuje formę sprawozdań finansowych [Nestorowicz, 2014, s. 320-325]. Możliwa jest również analiza ksiąg rachunkowych i dokumentów źródłowych z wykorzystaniem narzędzi rachunkowości zarządczej i controllingu [Janik, Paździor, 2012, s. 9-26; Janczyk-Strzała, 2015, s. 377-384]. W dalszej części artykułu uwaga autora skupiona została na rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych w odniesieniu do możliwości ich wykorzystania w przedsiębiorstwach niebędących spółkami prawa handlowego.

---

⁴ Informacje w oparciu o artykuł z portalu dla księgowych INFOR.PL [www 4].

3.1. Podatkowa księga przychodów i rozchodów jako odpowiednik rachunku zysków i strat dla jednoosobowej działalności gospodarczej

Informacje finansowe prezentowane w podatkowej księdze przychodów i rozchodów w dość prosty sposób odzwierciedlają rachunek zysków i strat. Jednakże w podatkowej księdze przychodów i rozchodów nie wyszczególnia się działalności finansowej [Kowalska, 2015]. W niniejszym artykule analizie poddane zostają dane finansowe z podatkowej księgi przychodów i rozchodów jednoosobowej działalności usługowej – kancelarii radcy prawnego.

Zestawienie przychodów i kosztów za 2016 r., odpowiednio zmodyfikowane w agregaty przychodów i kosztów, ze względu na poufność pozyskanych danych, zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1. Przychody i koszty analizowanej jednoosobowej działalności gospodarczej w 2016 r. (w zł)

Miesiąc	Podstawowe przychody operacyjne	Pozostałe przychody operacyjne	Podstawowe koszty operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Razem przychody	Razem koszty	Zysk/Strata
I	6000,00	0,00	5570,94	0,00	6000,00	5570,94	429,06
II	5939,02	0,00	4074,79	0,00	5939,02	4074,79	1864,23
III	5908,94	3570,06	9161,56	0,00	9479,00	9161,56	317,44
IV	6969,50	4250,16	8421,88	0,00	11219,66	8421,88	2797,78
V	6338,05	4250,16	8657,36	0,00	10588,21	8657,36	1930,85
VI	6123,58	4250,16	10626,61	0,00	10373,74	10626,61	-252,87
VII	6272,70	4250,16	9498,27	0,00	10522,86	9498,27	1024,59
VIII	7264,22	4250,16	8793,00	0,00	11514,38	8793,00	2721,38
IX	7020,32	4250,16	10457,29	0,00	11270,48	10457,29	813,19
X	6841,45	4250,16	8091,31	0,00	11091,61	8091,31	3000,30
XI	8434,15	4113,27	14478,95	0,00	12547,42	14478,95	-1931,53
XII	8138,21	3348,96	7890,50	0,00	11487,17	7890,50	3596,67
Razem	81250,14	40783,41	105722,46	0,00	122033,55	105722,46	16311,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

Z podatkowej księgi przychodów i rozchodów jednoznacznie wynika, że w ujęciu rocznym przedsiębiorstwo jest rentowne. W ramach poszczególnych miesięcy 2016 r. jedynie w czerwcu i listopadzie wykazana została strata, w pozostałych zaś zysk (najniższy w marcu – 317,44 zł, najwyższy w grudniu 3596,67 zł). W ramach funkcjonowania działalności gospodarczej nie występują pozostałe koszty operacyjne, ale pojawiają się pozostałe przychody operacyjne o względnie stałym charakterze, które są efektem rozliczania dotacji. Sytuację finansową jedynie w oparciu o podatkową księgę przychodów i rozchodów można ocenić pozytywnie, gdyż jest to działalność funkcjonująca od niecałych

dwóch lat, a już jest w stanie osiągać próg rentowności. Innym aspektem, na który należy zwrócić uwagę, jest płynność finansowa, o której nie można uzyskać żadnej informacji z podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

3.2. Saldo na rachunku bankowym jako odpowiednik przepływów pieniężnych w jednoosobowej działalności

Jedynym źródłem uzyskania informacji o płynności dla jednoosobowej działalności gospodarczej jest rachunek bankowy. Księgowane na nim wpływy odpowiadają rozliczanym należnościom, natomiast wydatki – regulowanym zobowiązaniom. W systemie pełnej księgowości to właśnie wyciąg bankowy odgrywa rolę podstawowego dokumentu księgowego, na podstawie którego dokonuje się rozliczeń rozrachunków (obok dokumentów kasowych i kompensat).

Wielu przedsiębiorców wykorzystuje swoje prywatne rachunki bankowe do rozliczeń firmowych. W polskim prawie nie ma przepisów regulujących tę kwestię, zatem wybór zależy wyłącznie od decyzji przedsiębiorcy, który nie zawsze zakłada specjalne konto firmowe, przeznaczone jedynie na transakcje związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. W analizowanym przykładzie empirycznym do rozliczeń firmowych wykorzystywany jest rachunek osobisty. Oznacza to, że odczytanie salda na koniec każdego miesiąca nie dostarczy właściwej informacji finansowej o płynności [Rzeczycka, Golawska-Witkowska, 2017, s. 279-280].

W tabeli 2 przedstawiono dane z wyciągów bankowych za 2016 r., dzieląc wpływy i wydatki na osobiste i firmowe. Uwzględniono także osobne persaldo wpływów i wydatków osobistych oraz firmowych. Saldo początkowe rachunku bankowego wynosiło 4696,12 zł.

Tabela 2. Wpływy i wydatki analizowanej działalności gospodarczej (w zł)

Miesiąc	Wpływy		Wydatki		Persaldo		Saldo	
	Osobiste	Firmowe	Osobiste	Firmowe	Osobiste	Firmowe	Saldo początkowe	Saldo końcowe
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
I	2500,00	7380,00	8122,14	4825,14	-5622,14	2554,86	4696,12	1628,84
II	480,00	6825,00	2763,39	5755,30	-2283,39	1069,70	1628,84	415,15
III	0,00	6765,00	1011,22	4239,26	-1011,22	2525,74	415,15	1929,67
IV	3800,00	11027,08	2628,13	9241,56	1171,87	1785,52	1929,67	4887,06
V	154,00	11234,04	6466,43	6307,11	-6312,43	4926,93	4887,06	3501,56
VI	0,00	11532,16	4759,44	8891,02	-4759,44	2641,14	3501,56	1383,26
VII	2400,00	11915,59	3236,66	9702,00	-836,66	2213,59	1383,26	2760,19
VIII	0,00	12885,16	3265,60	5982,34	-3265,60	6902,82	2760,19	6397,41
IX	0,00	12885,16	5416,43	5850,14	-5416,43	7035,02	6397,41	8016,00

cd. tabeli 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
X	14,60	11385,16	3457,12	9276,86	-3442,52	2108,30	8016,00	6681,78
XI	5000,00	13723,27	10116,21	6024,38	-5116,21	7698,89	6681,78	9264,46
XII	1000,06	12958,96	7314,49	9385,80	-6314,43	3573,16	9264,46	6523,19
Razem	15348,66	130516,58	58557,26	85480,91	-43208,60	45035,67		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych z wyciągów bankowych w 2016 r.

Zauważyć można, iż pomimo wykazywanego zysku we wszystkich miesiącach poza czerwcem i listopadem stan środków pieniężnych na rachunku bankowym powiększał się jedynie w marcu, kwietniu, lipcu, sierpniu, wrześniu i listopadzie (pomimo straty). Zauważalny jest zatem istotny rozdzźwięk pomiędzy informacjami płynącymi z podatkowej księgi przychodów i rozchodów a faktycznym stanem środków pieniężnych, które wpływają na rachunek bankowy. Oznacza to, że uproszczony system ewidencji księgowej nie jest w stanie odpowiednio monitorować tych zmian.

Istotną pozycję w zestawieniu jest persaldo wpływów i wydatków w podziale na prywatne i firmowe. Sumarycznie, rozrachunki firmowe wykazywały tendencję do powiększania stanu posiadanych środków – w każdym z analizowanych miesięcy wpływy firmowe są wyższe niż wydatki, co oznacza, że przedsiębiorstwo jest nie tylko rentowne, co pokazała analiza podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ale także zachowuje płynność. Jednakże wymiar płynności nie jest do końca przejrzysty ze względu na wydatki osobiste, których łącznie w 2016 r. było 58 557,26 zł, co przewyższało wpływy osobiste (15 348,66 zł) o 43 208,60 zł.

Poziom płynności samej działalności gospodarczej wyniósł 49 731,79 zł. Jest to kwota wynikająca z sumy salda początkowego persalda wpływów i wydatków firmowych. Oznacza to, że rentowne przedsiębiorstwo, które wygenerowało w 2016 r. zysk w wysokości 16 311,09 zł, miało hipotetycznie 49 731,79 zł przepływów netto z działalności gospodarczej. W związku jednak z wysokimi wydatkami osobistymi właściciela ostatecznym saldem końcowym rachunku było 6523,19 zł, czyli o 43 208,60 zł mniej.

Przeprowadzona analiza wpływów i wydatków potwierdza wysoki poziom szumu informacyjnego odnośnie płynności finansowej w mikroprzedsiębiorstwie. Saldo rachunku bankowego nie odzwierciedla faktycznego stanu przepływów netto z działalności gospodarczej, a różnica pomiędzy stanem rzeczywistym a hipotetycznym jest wysoka. Utrzymując rachunek bankowy wykorzystywany tylko do rozliczeń działalności gospodarczej, stan środków pieniężnych w analizowanym przykładzie powinien być 7,62 razy większy.

Współczynniki płynności nie mogą być ustalone w sposób analogiczny, jak w analizie finansowej przeprowadzonej dla spółek. Z uproszczonej ewidencji nie można jednoznacznie zidentyfikować stanu zobowiązań, więc na tym etapie analizy możliwe jest ogólne wnioskowanie na pewnym poziomie ogólności.

Podsumowanie

Informacja finansowa w mikro i małych przedsiębiorstwach, a zwłaszcza tych, które zarejestrowane są w CEIDG, jest niezwykle trudna do uchwycenia ze względu na wszelkie bariery dostępu i ogólny szum informacyjny, który związany jest z prowadzeniem działalności na małą skalę, często opartą na instynktownych decyzjach właściciela. Problem pojawia się dopiero, gdy działalność zaczyna się rozwijać i kontrola aspektu finansowego przedsiębiorstwa przestaje być zadaniem łatwym. Odpowiednio zbierane informacje finansowe już od początku funkcjonowania działalności pozwoliłyby na właściwe planowanie i reagowanie, podejmując odpowiednie decyzje zarządcze. Przedstawiony w artykule przykład jednoosobowej działalności gospodarczej pozwolił na zrealizowanie postawionego celu, gdyż z analizy jednoznacznie wynika, że istnieje duży problem we właściwym uchwyceniu informacji finansowej w mikroprzedsiębiorstwie.

Artykuł zogniskowany był jedynie wokół kwestii rentowności i płynności, ale należy pamiętać, że uproszczona ewidencja ma dużo więcej luk. Nie jest możliwe rejestrowanie faktycznie posiadanego majątku ani wykazywanie faktycznych kapitałów, które pojawiły się w przedsiębiorstwie. Sprawia to dużo problemów w przypadku ubiegania się o dotacje czy środki europejskie, przy których wymagane jest przedstawienie majątku przedsiębiorstwa i jego zdolności do generowania nadwyżek finansowych. W takim przypadku przedstawiany obraz przedsiębiorstwa jest intuicyjny i niedokładny.

W aspekcie dalszych badań zgłębiających tematykę zabezpieczenia zapotrzebowania na informację finansową w mikro i małych przedsiębiorstwach należy skupić uwagę na właściwej ewidencji majątku i kapitałów jednoosobowych działalności gospodarczych. Nie należy rozumieć badań nad tą tematyką jako wytycznych do wprowadzenia nakazów ustawowych ewidencji. Przedsiębiorcy powinni zrozumieć istotę kontroli informacji finansowej i wykorzystywać wypracowane systemy ewidencyjne nie po to, aby zaspokoić wymagania urzędowe, ale w celu wspierania procesu decyzyjnego i zarządzania przedsiębiorstwem. W szerokim ujęciu może decydować to o zachowaniu przewagi konkurencyjnej poprzez głębsze zrozumienie tego, jakie procesy zachodzą w aspekcie finansów w zarządzanych przez świadomych przedsiębiorców działalnościach gospodarczych.

Literatura

- Jachna T. (2016), *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa.
- Janczyk-Strzała E. (2015), *Controlling a rachunkowość zarządcza – utrzymujący się dualizm czy następująca unifikacja?* „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 60, s. 377-384.
- Janik W., Paździor A. (2011), *Zarządzanie finansowe w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Politechniki Lubelskiej, Lublin.
- Janik W., Paździor M. (2012), *Rachunkowość zarządcza i controlling*, Wydawnictwo Politechniki Lubelskiej, Lublin.
- Jarczok-Guzy M. (2016). *Kategoria małego podatnika w strategii podatkowej przedsiębiorstwa*, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 5(83), cz. 1, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 109-118.
- Kluzek M. (2014), *Rozwiązania podatkowe a płynność finansowa przedsiębiorstw*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 198, s. 267-275.
- Konat-Staniek M., Piątek E. (2016), *Niewyplacalność a płynność finansowa w kontekście nowego prawa restrukturyzacyjnego*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 299, s. 159-175.
- Kowska S. (2015), *Informacyjne aspekty podatkowej księgi przychodów i rozchodów na przykładzie zakładu piekarniczo-cukierniczego X*, „Zeszyty Naukowe WSH Zarządzanie”, nr (1), Sosnowiec, s. 163-175.
- Murphy P. (1996), *Chaos Theory as a Model for Managing Issues and Crises*, “Public Relations Review” Summer, Vol. 22, Iss. 2, s. 95-113.
- Nestorowicz R. (2014), *Sprawozdawczość finansowa i jej rola w ocenie wyników działalności przedsiębiorstw*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, nr 39, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów, s. 320-329.
- Nowak E. (2013), *Rola rachunkowości w zarządzaniu ryzykiem przedsiębiorstwa*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 60, Szczecin, s. 497-505.
- Rzeczycka A., Goławska-Witkowska G. (2017), *Ryzyko płynności a poziom płynności finansowej przedsiębiorstw w Polsce*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia”, Sectio H, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Lublin, s. 273-282.
- Urbanowska-Sojkin E. (2014), *Skutki wyzwań z otoczenia dla zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem*, „Studia Oeconomica Posnaniensia”, vol. 2, nr 11(272), s. 153-178.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2017 r., poz. 1089.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. z 2016 r., poz. 2032.

Walczak M., red. (2008), *Sprawozdawczość i analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Wydawnictwo Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi, Łódź.

Wyrwicka M.K., Jaźwińska D. (2014), *Percepcja uwarunkowań rozwoju przedsiębiorstw*, „Ekonomia i Zarządzanie”, nr 2(6), Białystok, s. 259-275.

[www 1] <https://bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/krajowy-rejestr-sadowy> (dostęp: 10.07.2017).

[www 2] www.ceidg.gov.pl (dostęp: 10.07.2017).

[www 3] http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2010/K_158_10.PDF (dostęp: 15.07.2017).

[www 4] <http://ksiegowosc.infor.pl/wiadomosci/24560,Obawy-przed-pelna-ksiegowoscia.html> (dostęp: 10.07.2017).

THE DEMAND FOR FINANCIAL INFORMATION AND ITS ROLE IN MICRO AND SMALL-ENTERPRISE MANAGEMENT

Summary: The article covers the topic of financial information demand in micro and small enterprises. The purpose of the paper is to stress the problem with an access to financial information in micro and small enterprises. The article lists and describes barriers in financial information gathering in micro and small enterprises. The research part of the article is based on the gathering and analyzing financial information from the revenue and expense ledger and non-cash settlements in a law firm. The article ends with conclusions from the conducted analysis and designations for the future research in the field of micro and small enterprise financial information gathering for the operational and strategic management purposes.

Keywords: financial information, micro enterprises, small enterprises, sole proprietorship.